

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 4 päivänä toukokuuta 2011

384/2011

Laki

kunta- ja palvelurakennemuutoksesta annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 29 päivänä huhtikuuta 2011

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kunta- ja palvelurakennemuutoksesta annetun lain (169/2007) 5 ja 15 § sekä lisätään lakiin uusi 5 a ja 5 b § seuraavasti:

5 §

Kunnan ja yhteistoiminta-alueen muodostaminen

Kunnan tulee muodostua työssäkäyntialueesta tai muusta sellaisesta toiminnallisesta kokonaisuudesta, jolla on taloudelliset ja henkilöstövoimavaroihin perustuvat edellytykset vastata palveluiden järjestämisestä ja rahoituksesta.

Kuntien yhteistoiminnan vahvistamiseksi kunnat voivat perustaa toiminnallisesta kokonaisuudesta muodostuvan 3—5 momentissa tarkoitetun yhteistoiminta-alueen. Kunnat voivat sopia, että yhteistoiminta-alueen tehtävät annetaan kuntalain (365/1995) 76 §:n 2 momentin mukaisesti alueen yhden kunnan hoidettaviksi, jolloin tehtävien hoitamista varten perustetaan kuntalain 77 §:ssä tarkoitettu alueen kuntien yhteinen toimielin, tai että yhteistoiminta-alueen tehtävät hoitaa kuntayhtymä.

Kunnassa tai yhteistoiminta-alueella, joka huolehtii perusterveydenhuollosta ja sosiaali-

huollosta, on oltava vähintään noin 20 000 asukasta. Yhteistoiminta-alueelle voidaan antaa myös muita tehtäviä.

Sen estämättä, mitä edellä 3 momentissa säädetään, yhteistoiminta-alueeseen kuuluva kunta voi huolehtia lasten päivähoidosta annetussa laissa (36/1973) sekä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa (1128/1996) tarkoitetuista tehtävistä.

Kunnan tai yhteistoiminta-alueen, jolla on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) mukainen ammatillisen peruskoulutuksen järjestämislupa, asukasmäärän on oltava vähintään noin 50 000.

Kunnan ja yhteistoiminta-alueen muodostamiselle 3 ja 5 momentissa väestöpohjalle säädetyistä vaatimuksista voidaan poiketa, jos:

1) toiminnallisen kokonaisuuden muodostaminen ei saaristoisuuden tai pitkien etäisyyksien vuoksi ole 1 ja 2 momentissa säädetyllä tavalla mahdollista;

2) se on tarpeen suomen- tai ruotsinkielisten asukkaiden kielellisten oikeuksien turvaamiseksi;

3) se on tarpeen saamelaisten kieltä ja kulttuuria koskevien oikeuksien turvaamiseksi; tai

4) valtioneuvosto myöntää kunnille oikeuden poiketa 3 momentissa säädetystä väestöpohjavaatimuksesta, koska toiminnallisen kokonaisuuden muodostavan kunnan tai yhteistoiminta-alueen perustamiseksi on alueelliset olosuhteet huomioon ottaen tehty kunnissa riittävät päätökset.

Kunnan tai yhteistoiminta-alueen väestöpohjan tulee olla 3 momentin mukainen viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2013.

5 a §

Valtioneuvoston toimivalta velvoittaa kunnat yhteistoimintaan

Jos kunta ei täytä 5 §:n 3 momentissa säädettyjä väestöpohjavaatimuksia joko itse tai kuulumalla yhteistoiminta-alueeseen, valtioneuvosto voi päättää, että kunta liitetään jo perustettuun yhteistoiminta-alueeseen tai että kunta muodostaa muiden kuntien kanssa kokonaan uuden yhteistoiminta-alueen. Jos perustetulle yhteistoiminta-alueelle ei ole annettu 5 §:n 3 momentissa säädettyjä tehtäviä, valtioneuvosto voi kuntien puolesta päättää, että mainitut tehtävät siirtyvät yhteistoiminta-alueelle.

Valtioneuvosto voi päättää:

- 1) yhteistoiminta-alueeseen kuuluvista kunnista;
- 2) yhteistoiminta-alueen oikeudellisesta muodosta 5 §:n 2 momentin mukaisesti;
- 3) yhteistoiminta-alueen päätöksenteosta vastaavista toimielimistä ja niiden kokoonpanosta sekä äänivallan jakautumisesta niissä;
- 4) kuntayhtymän perussopimukseen tai muuhun yhteistoiminta-alueen perustamista koskevaan sopimukseen otettavista asioista;
- 5) yhteistoiminta-alueelle siirrettävistä sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävistä 5 §:n 3 ja 4 momentin mukaisesti sekä tehtävien siirron ajankohdasta;
- 6) tavasta, jolla kunnat ovat velvollisia rahoittamaan yhteistoiminta-alueelle siirretyt palvelut;
- 7) henkilöstön mahdollisesta siirtymisestä yhteistoiminta-alueen palvelukseen; sekä

8) muista mahdollisista yhteistoiminta-alueen perustamiseksi välttämättömistä asioista.

Jos alueella ei saavuteta toiminnallista kokonaisuutta alueelliset olosuhteet huomioon ottaen muutoin, valtioneuvosto voi velvoittaessaan kunnat yhteistoimintaan päättää, että yhteistoiminta-alueeseen kuuluu myös 5 §:n 6 momentin 1 kohdassa tarkoitettu kunta sekä kunta, joka täyttää 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua väestöpohjavelvoitteen.

Tässä pykälässä tarkoitettu valtioneuvoston päätös on voimassa siihen saakka, kunnes kunnat yhteistoimintavelvoitteet täyttävällä tavalla toisin päättävät.

5 b §

Menettely velvoitettaessa kunnat yhteistoimintaan

Valtioneuvosto voi käynnistää 5 a §:ssä säädetyn menettelyn, jos kunta ei elokuun 2011 loppuun mennessä ole tehnyt sitovaa päätöstä 5 §:n 3 momentissa palveluiden järjestämiselle säädettyjen velvoitteiden täyttämiseksi. Valtioneuvoston tulee tehdä 5 a §:ssä tarkoitettu päätös kesäkuun 2012 loppuun mennessä. Päätös tehdään valtiovainministeriön esittelystä, ja se valmistellaan yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa.

Valtioneuvoston tulee ennen 5 a §:ssä säädetyn päätöksen tekemistä kuulla aikaisemmin perustettuun yhteistoiminta-alueeseen kuuluvia ja siihen liitettäviä kuntia sekä valtioneuvoston päätöksellä perustettavaan uuteen yhteistoiminta-alueeseen liitettäviä kuntia.

Jos valtioneuvosto päättää liittää kunnan aikaisemmin perustettuun yhteistoiminta-alueeseen, liitettävään kuntaan sovelletaan 5 a §:n 2 momentin 2—8 kohdassa tarkoitetuissa asioissa, mitä yhteistoiminta-alueita koskevassa yhteistoimintasopimuksessa on siihen kuuluvien kuntien kesken sovittu.

Kuntien tai yhteistoiminta-alueen tulee toimittaa valtiovainministeriölle 5 §:ssä palveluiden järjestämiselle säädettyjen velvoitteiden täyttymisen arvioinnin edellyttämät tiedot siten kuin valtiovainministeriön asetuksella tarkemmin säädetään.

15 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 23 päivänä helmikuuta 2007 ja on voimassa vuoden 2012 loppuun.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, 5 §:ää sovelletaan ja valtioneuvoston 5 a §:n nojalla määräämät yhteistoimintavelvoitteet ovat voimassa vuoden 2014 loppuun. Lisäksi valtioneuvosto voi vuoden 2014 loppuun mennessä päättää muuttaa määräämänsä yhteistoimintavelvoitetta sekä velvoittaa kunta yhteistoimintaan siten kuin 5, 5 a ja 5 b §:ssä säädetään. Valtioneuvosto voi kuitenkin velvoittaa kunnan yhteistoimintaan vain, jos kunta on päättänyt 5 §:n 3 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta toisin kuin mitä se on ilmoittanut valtioneuvostolle 5 b §:n 4 momentin perusteella eikä kunnan päätös täytä, mitä säädetään 5 §:ssä tehtävien hoitamisesta.

Mitä tämän lain 5 §:n 3 momentissa säädetään sosiaalihuollon tehtävien hoitamisesta

Helsingissä 29 päivänä huhtikuuta 2011

kunnissa ja yhteistoiminta-alueella, sovelletaan sosiaalihuollon tehtävien hoitamiseen vuoden 2015 alusta lukien. Kunta voi hakea valtioneuvostolta oikeutta poiketa sosiaalihuollon tehtävien siirtovelvoitteesta siten kuin sosiaalihuoltolain (710/1982) 2 a §:ssä säädetään.

Jos 5 ja 6 §:ssä tarkoitettut järjestelyt toteutetaan ennen vuoden 2012 loppua, sovelletaan 13 §:n 3 momentissa tarkoitettua irtisanomissuojaa vuoden 2012 jälkeenkin järjestelyn kohteena olevaan henkilöstöön. Jos yhteistoiminta-alueelle siirretään vuoden 2012 jälkeen 5 §:n 3 momentin mukaisesti sosiaalihuollon tehtäviä, sovelletaan 13 §:n 3 momentissa tarkoitettua irtisanomissuojaa vuoden 2017 loppuun siirrettävissä tehtävissä työskentelevään henkilöstöön kunnissa ja yhteistoiminta-alueilla.

Tämä laki tulee voimaan 4 päivänä toukokuuta 2011.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Hallinto- ja kuntaministeri *Tapani Tölli*